

Фестивалът и рутината

Никола Вангов

Националният кукленотеатрален фестивал „Михаил Лъкатник“ в Ямбол изживя своето деветнадесетото издание. Следващият път колегите от Ямбол ще имат юбилей.

С цел да бъдем по-кратки, ще резюмирам впечатленията си в една суха схема – плюсове и минуси на фестивала.

Плюсовете

Сред достоинства на фестивала трябва да отбележим поне три, при това много важни:

– Невероятната детска публика, която присъства в салона с нетърпението си (преди началото на спектаклите), а по-късно с възклицанията си или със стаеното си мълчание, с широко отворените си очи и спонтанни реакции. Подобно нещо може да се види и на фестивала „Вълшебната завеса“ в Търговище. Можем да имаме забележки към селекцията, към художествените хоризонти на подобни фестивали, но пред грейналите лица на децата, аргументите сякаш губят своите основания. Нека не се отнасяме високомерно към такива форуми. Те се превръщат в желан и нужен празник за града и околностите му, те имат своите социални мисии – и ги вършат чистосърдечно и общополезно. Не е малко.

– Системните усилия на Държавния куклен театър „Георги Митев“ – Ямбол да провежда своя национален конкурс за написване на пиеса-приказка за куклен театър. В години, когато фестивалът „Златният делфин“ във Варна промени статута си и фактически се отказа от стимулирането на създаването на нови куклени пиеси, тази важна задача се пое и последователно се осъществява от ямболските колеги и най-вече от директорката на театъра Елена Дойчева. Можем да спорим за нивото на конкурса, но е факт, че друга „врата“ за навлизането на млади автори и нови пиеси за куклен театър днес практически няма. Тепърва се утвърждава и драматургическият конкурс, чиито резултати се обявяват по време на фестивала „Вълшебната завеса“ в Търговище, но той има по-широка формула – пиеси (драматични и куклени) за деца и юноши. Всички искаме на подобни конкурси да се появяват пиеси като тези на Валери Петров, но, очевидно, това е трудно постижимо, а и не зависи от организацията на конкурса. А фактът, че всички наградени и поощрени пиеси излизат отпечатани в книга, прави този конкурс наистина национален. Там срещаме имената на Оля Стоянова, Лиляна Байлова и Румен Николов – все по-утвърждаващи се или вече утвърдени автори.

– Атмосферата на фестивала, изпълнена с доброжелателност, спокойствие, възможност да се видят помежду си колегите от различни театри и

т. н. Никаква снобщина, истерия, намалена, спрямо други фестивали състезателност и съпътстващите я огорчения и страсти.

Минусите

За съжаление някои плюсове имат диалектичното свойство твърде леко да преминават в минуси. „Спокойствие“ е категория, която е противоположна на изкуството. То се развива в неспокойните търсения, в порива към неизвестното, към неизпробваното. В афиша на фестивала ми липсваха спектакли, които могат да породят дискусии, които могат да ни замислят накъде отиваме... Такъв – дискусинен – беше само „Машината Ян Библия“ на Театър „Ателие 313“. Повечето от спектакли бяха рутинни представления – уморени и неинтересни. Част от по-големите ни куклени театри може би не отговарят на поканите за участие във фестивала и това ме кара да се замисля за причините. По-горе допуснах, че може би това е проява на високомерие, но по-полезно е да си отговорим, а какви основания ли няма за подобни откази. Престижно ли е да си селектиран за фестивала „Михаил Лъкатник“? Кой прави селекцията? От какви критерии се ръководи? Дали част от спектаклите не се канят по „бартерната логика“, от която се ръководят почти всичките ни куклени фестивали? Тези думи са израз на сериозната ми загриженост за един фестивал, който се опитвам да следя през последните му издания. Мога да разбера и обективните му проблеми, но дали са само те? До последния ден, когато се играха „Бременският музиканти“ на КТ – Видин и „Малки вълшебници“ на КТ – Варна, журито се чудеше кому да раздаде скромните си награди! (Повярвайте, предпочитам да имам трудността „За кого по-напред да гласувам за награда“, отколкото да се чудя „Кому изобщо да дадем дадена награда“.

Предстои ХХ издание на фестивала. То трябва да бъде такова, че да утвърди този форум сред най-престижните, да си поставя по-амбициозни цели, да стане желано участието в него. Сигурен съм, че ръководството и трупата на театъра биха имали сили за това.

За тази публика става дума
The Audience

